

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

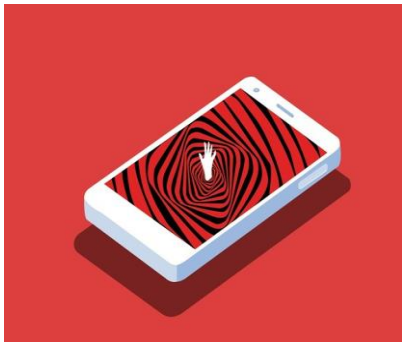
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: ΚΥΡΙΑΚΗ 12 ΜΑΪΟΥ 2024

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΕΣ: ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ – ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, ΦΙΛΟΛΟΓΟΙ

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2024 - 2025

ΓΡΑΠΤΗ ΕΞΕΤΑΣΗ – ΘΕΜΑΤΑ

ΚΕΙΜΕΝΟ

«**Η γενιά του άγχους: Πώς τα smartphones δηλητηρίασαν τα παιδιά και πώς να το αντιμετωπίσουμε**».

Οι πιθανές βλάβες που προκαλούνται στα παιδιά μας από την πανταχού παρούσα χρήση των smartphones είναι αμέτρητες, όπως αναφέρει ο Αμερικανός κοινωνικός ψυχολόγος και συγγραφέας Τζόνναθαν Χάιντ στο νέο βιβλίο του που έχει τίτλο, The Anxious Generation «Η γενιά του άγχους». Με απλά λόγια, τα smartphones –

ή, πιο συγκεκριμένα, η δραστηριότητα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης που ενθαρρύνουν – βλάπτουν σοβαρά τα παιδιά μας και κάτι πρέπει να κάνουμε γι' αυτό. Η αυστηρή απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία και η διακοπή της πρόσβασης των παιδιών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης πριν από την ηλικία των 16 ετών συγκαταλέγονται στις λύσεις που προτείνει ο Χάιντ.

Ο Χάιντ είχε στόχο αρχικά να περιγράψει τις αρνητικές επιπτώσεις που έχουν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στη δημοκρατία. Αλλά, όταν τελείωσε το γράψιμο του πρώτου κεφαλαίου, συνειδητοποίησε ότι η ιστορία της ψυχικής υγείας των εφήβων ήταν πολύ πιο σημαντική από ό,τι είχε σκεφτεί και διαδραματιζόταν σε ολόκληρο τον κόσμο. Το 2016, το 73% των Αμερικανών εφήβων είχε ήδη smartphone, όπως και το 28% των παιδιών μεταξύ 8 και 12 ετών. Σήμερα, το ποσοστό στους έφηβους έχει φτάσει στο 95%. Περίπου τα μισά παιδιά στις ΗΠΑ αποκτούν το πρώτο τους smartphone μέχρι τα 11 τους χρόνια. Στη Βρετανία, σύμφωνα με την Ofcom, το 97% των 12χρονων διαθέτει smartphone. Σύμφωνα με μια έρευνα του 2015 από το Ινστιτούτο Pew, την οποία επικαλείται ο Χάιντ στο βιβλίο του, ένας στους τέσσερις εφήβους δήλωνε ότι είναι «σχεδόν διαρκώς» στο διαδίκτυο. Μέχρι το 2022, ο αριθμός αυτός είχε σχεδόν διπλασιαστεί.

Όπως σημειώνει ο Χάιντ, «το άγχος και οι συναφείς διαταραχές φαίνεται να είναι οι καθοριστικές ψυχικές ασθένειες των νέων σήμερα». Το ποσοστό αυτοτραυματισμού των νεαρών εφήβων κοριτσιών στην Αμερική σχεδόν τριπλασιάστηκε από το 2010 έως το 2020, ενώ έχει σημειωθεί παρόμοια ραγδαία αύξηση των αντίστοιχων ποσοστών σε χώρες, όπως ο Καναδάς και το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι νοσηλείες για θέματα ψυχικής υγείας στους νέους αυξήθηκαν εκθετικά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου. Όλο και νεαρότερα αγόρια είναι εθισμένα σε βίντεο ακατάλληλου

περιεχομένου του διαδικτύου, η διάσπαση προσοχής **οξύνεται** διαρκώς, ενώ σημαντική αύξηση παρουσιάζουν και οι διαταραχές ύπνου στους εφήβους.

Ο Χάιντ είναι κατηγορηματικός ως προς την αιτία του κακού: τα smartphones. Στο βιβλίο του επισημαίνει τις βασικές εξελίξεις που οδήγησαν σ' αυτή την κατάσταση: την άφιξη του smartphone το 2007, την εμφάνιση των κουμπιών "like" και "share" στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης το 2009 και την κυκλοφορία του iPhone 4 τον Ιούνιο του 2010, του πρώτου με μπροστινή κάμερα, που διευκόλυνε τη λήψη selfies. Όλοι αυτοί οι παράγοντες οδήγησαν σε αυτό που ο Haidt αποκαλεί "The Great Rewiring of Childhood" την μεγάλη αλλαγή στη «συνδεσμολογία» -νοητική διαπλάση- της παιδικής ηλικίας, όπου «τα κοινωνικά μοτίβα, τα πρότυπα ρόλων, τα συναισθήματα, η σωματική δραστηριότητα και ακόμη και τα μοτίβα του ύπνου αναδιαμορφώθηκαν ριζικά, για τους εφήβους, στη διάρκεια μόλις πέντε ετών».

Ευθύνη βεβαίως, σύμφωνα με το βιβλίο, φέρουν και οι γονείς με την **καλοπροαίρετη** μεν, πλην όμως καταστροφική στροφή τους προς την υπερπροστασία των παιδιών και τον περιορισμό της αυτονομίας τους στον «πραγματικό» κόσμο. Δεν αφήνουμε τα παιδιά μας να πάνε μόνα τους στο σχολείο ή στα μαγαζιά ή στο πάρκο. Γενικότερα, ως κοινωνία έχουμε μετατοπιστεί από μια «παιδική ηλικία βασισμένη στο παιχνίδι», στην οποία τα παιδιά εξελίσσονται μέσω του κόσμου και μαθαίνουν για τους δικούς τους περιορισμούς μέσα από το παιχνίδι, σε μια παιδική ηλικία βασισμένη στο κινητό τηλέφωνο και το διαδίκτυο, όπου ουσιαστικά δεν υπάρχουν ηλικίες, υπάρχουν ελάχιστα εμπόδια ή όρια και τα παιδιά τρέφονται με μια συνεχή δίαιτα άκρως εθιστικού και συχνά εξαιρετικά ανθυγιεινού περιεχομένου από το οποίο είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποσυνδεθούν, και συγχρόνως υποχρεώνονται να δημιουργήσουν τα ίδια περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τα κορίτσια και τα αγόρια επηρεάζονται διαφορετικά: για τα κορίτσια, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προκαλούν την πραγματική ζημιά – για τα αγόρια, το gaming και το ακατάλληλο περιεχόμενο.

Το πιεστικό ερώτημα, ωστόσο, είναι: τι μπορούμε να κάνουμε; Ζούμε σε έναν κόσμο που είναι πλήρως **κορεσμένος** από τα smartphones: είναι σχεδόν αδύνατο, πλέον, να διεκπεραιώσουμε την καθημερινή μας ζωή χωρίς αυτά, ούτε φυσικά μπορούμε να κρατάμε τα παιδιά μας μακριά τους για πάντα. Ούτε ο Χάιντ συνιστά κάτι τέτοιο. Αντιθέτως, υποδεικνύει τέσσερις θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις: περισσότερο παιχνίδι χωρίς επίβλεψη και περισσότερη παιδική ανεξαρτησία, όχι smartphones πριν από το Λύκειο (περίπου στην ηλικία των 14 ετών), όχι μέσα κοινωνικής δικτύωσης πριν από τα 16, και, τέλος, σχολεία χωρίς κινητά τηλέφωνα. Είναι καιρός, λέει ο Χάιντ, να τερματίσουμε το συνεχιζόμενο πείραμα που έστειλε τα παιδιά μας απροστάτευτα, σε μια εντελώς ξένη και συχνά εχθρική χώρα.

Με στοιχεία από The Telegraph (Διασκευή από την εφημερίδα Lifo)

ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ - ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

1. Να χαρακτηρίσετε ως Σωστές ή Λανθασμένες τις παρακάτω προτάσεις σημειώνοντας Σ ή Λ με βάση το παραπάνω κείμενο:

α. Ο Αμερικανός κοινωνικός ψυχολόγος Τζόνναθαν Χάιντ συστήνει απαγόρευση των κινητών τηλεφώνων στα σχολεία και διακοπή πρόσβασης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έως την ηλικία των 16 ετών.

β. Ο Χάιντ στηριζόμενος σε έρευνα υποστηρίζει, πως η χρήση των κινητών τηλεφώνων από τους εφήβους είναι διαρκής - αδιάκοπη.

γ. Κατά τη διάρκεια της συγγραφής του πρώτου κεφαλαίου του για τη δημοκρατία ο Χάιντ συνειδητοποίησε ότι η ιστορία της ψυχικής υγείας των εφήβων ήταν πολύ πιο σημαντική.

δ. Σύμφωνα με τον Χάιντ, η ανεξέλεγκτη χρήση των smartphones συμβάλλει στην αύξηση των περιστατικών αυτοτραυματισμού των εφήβων στην Αμερική.

ε. Σύμφωνα με το άρθρο, η αύξηση της αυτοτραυματικότητας στους νέους συνέβη κυρίως στην Αμερική.

στ. Η μετατόπιση της ενασχόλησης των παιδιών από το παιχνίδι στα κινητά περιορίζει την αυτονομία τους για τον «πραγματικό κόσμο».

ζ. Η λύση κρύβεται, σύμφωνα με τον Χάιντ, στην εφικτή πλήρη αποκοπή από τα κινητά.

Μονάδες 14

ΟΜΑΔΑ Β

1. Να γράψετε τις μετοχές των ρημάτων «αυξήθηκαν», «οδήγησαν», «εξελίσσονται» στον ενεργητικό ενεστώτα και τον παθητικό παρακείμενο.

Μονάδες 4

2. Να τοποθετήσετε τις παρακάτω συνεκφορές στις πτώσεις που ζητούνται στην παρένθεση:

- Πιθανές βλάβες (γενική ενικού)
- Αρνητικές επιπτώσεις (γενική πληθυντικού)
- Συναφείς διαταραχές (γενική ενικού)
- Παρούσα χρήση (αιτιατική πληθυντικού)
- Πιστικό ερώτημα (γενική ενικού)
- Θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις (αιτιατική ενικού)

Μονάδες 6

3. Να κλίνετε το επίθετο «παρούσα» στο αρσενικό γένος και στους δύο αριθμούς.

Μονάδες 2

4. Στο παρακάτω χωρίο να εντοπίσετε τις αντωνυμίες και να καταγράψετε το είδος τους.

«...ανθυγιεινού περιεχομένου από το οποίο είναι εξαιρετικά δύσκολο να αποσυνδεθούν, και συγχρόνως υποχρεώνονται να δημιουργήσουν τα ίδια περιεχόμενο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Τα κορίτσια και τα αγόρια επηρεάζονται διαφορετικά [...] Το πιεστικό ερώτημα, ωστόσο, είναι: τι μπορούμε να κάνουμε;».

Μονάδες 3

5. Στο κείμενο αναφέρεται: «μόλις πέντε ετών». Να γράψετε το τακτικό αριθμητικό στο θηλυκό γένος, καθώς και το περιληπτικό αριθμητικό.

Μονάδα 1

ΟΜΑΔΑ Γ

1. Στις παρακάτω περιόδους να εντοπίσετε τις δευτερεύουσες προτάσεις, να τις μεταφέρετε στο απαντητικό φύλλο, να αναφέρετε το είδος και τη συντακτική τους λειτουργία:

A. Κάτι πρέπει να κάνουμε γι' αυτό.

B. Συνειδητοποίησε ότι η ιστορία της ψυχικής υγείας των εφήβων ήταν πολύ σημαντική.

Γ. Σύμφωνα με μια έρευνα του 2015 του Ινστιτούτου Pew, την οποία επικαλείται ο Χάιντ στο βιβλίο του, ένας στους τέσσερις εφήβους δήλωνε[...].

Μονάδες 6

2. Να μεταφέρετε τη φράση που ακολουθεί από την ενεργητική σύνταξη σε παθητική, κάνοντας τις απαραίτητες αλλαγές:

«Για τα κορίτσια, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προκαλούν την πραγματική ζημιά».

Μονάδες 3

3. Να συντάξετε τους παρακάτω υπογραμμισμένους όρους (βρίσκονται υπογραμμισμένοι με διπλή υπογράμμιση και στο κείμενο για τη διευκόλυνσή σας):

-«...των smartphones είναι αμέτρητες...»

-«...τις αρνητικές επιπτώσεις που έχουν...»

-«...είναι «σχεδόν διαρκώς» στο διαδίκτυο...»

-«...που διευκόλυνε τη λήψη selfies...»

-«...φέρουν και οι γονείς με την καλοπροαίρετη...»

-«...υπάρχουν ελάχιστα εμπόδια ή όρια και τα παιδιά...»

Μονάδες 6

ΟΜΑΔΑ Δ

ΑΣΚΗΣΗ 1 Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση και να τη μεταφέρετε στο απαντητικό σας φύλλο (οι λέξεις στο κείμενο είναι υπογραμμισμένες και πλάγιες):

1. Βλάβες: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με του κειμένου;

A. αλλαγές B. ζημιές Γ. εκρήξεις Δ. ωφέλειες

2. αμέτρητες: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με του κειμένου;

A. ποικίλες B. αναμφίβολες Γ. αναρίθμητες Δ. διαφορετικές

3. δραστηριότητα: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με του κειμένου;

A. δράση B. επαφή Γ. εμπειρία Δ. ενασχόληση

4. αυτονομίας: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με του κειμένου;

A. επιλογής B. απόφασης Γ. ανεξαρτησίας Δ. δράσης

5. συνιστά: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει την ίδια σημασία με του κειμένου;

A. προτείνει B. αποφασίζει Γ. επιλέγει Δ. αναφέρει

Μονάδες 5

ΑΣΚΗΣΗ 2 Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση και να τη μεταφέρετε στο απαντητικό σας φύλλο (οι λέξεις στο κείμενο είναι με έντονα μαύρα γράμματα):

1. αυστηρή: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει διαφορετική σημασία από του κειμένου;

A. απόλυτη B. μόνιμη Γ. προσαρμοσμένη Δ. ήπια

2. ψυχικές: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει διαφορετική σημασία από του κειμένου;

A. σωματικές B. πνευματικές Γ. διανοητικές Δ. κινητικές

3. οξύνεται: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει διαφορετική σημασία από του κειμένου;

A. τονώνεται B. τονίζεται Γ. εγκλωβίζεται Δ. αμβλύνεται

4. καλοπροαίρετη : Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει διαφορετική σημασία από του κειμένου;

A. κακόπιστη B. πειστική Γ. κακόβουλη Δ. κακόλογη

5. κορεσμένος: Ποια από τις παρακάτω λέξεις έχει διαφορετική σημασία από του κειμένου;

A. γεμάτος B. απογοητευμένος Γ. απαγκιστρωμένος Δ. πεισμένος

Μονάδες 5

ΑΣΚΗΣΗ 3 Να γράψετε ένα σύνθετο ουσιαστικό για κάθε μία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

Ηλικία, χρήση, αριθμός, λήψη, κόσμος.

Μονάδες 5

ΜΕΡΟΣ Β'

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Ο Αμερικανός κοινωνικός ψυχολόγος, Τζόνναθαν Χάιντ, στο παραπάνω άρθρο τίθεται υπέρ της θέσης πως η χρήση των smartphones -κινητών συσκευών- είναι ιδιαίτερα επιβλαβής για τα παιδιά και φαίνεται να διερωτάται για τις πιθανές λύσεις του προβλήματος. Να γράψετε ένα αντίστοιχο κείμενο με αυτό του Χάιντ, το οποίο θα δημοσιευθεί στη σχολική σας εφημερίδα στο οποίο θα αναφέρετε τα θετικά στοιχεία (2) που μπορούν να προσφέρουν οι συσκευές αυτές και να υποδείξετε τρόπους (2) με τους οποίους θα επιτευχθεί η σωστή χρήση (έως 180 λέξεις).

Μονάδες 40

ΟΔΗΓΙΕΣ

- ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΝΑ ΔΟΘΟΥΝ ΣΤΟ ΑΠΑΝΤΗΤΙΚΟ ΦΥΛΛΟ ΚΑΙ ΟΧΙ ΣΤΟ ΠΑΡΟΝ ΦΥΛΛΑΔΙΟ ΚΑΜΙΑ ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΗΜΕΙΩΜΕΝΗ ΠΑΝΩ ΣΤΗ ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ ΔΕ ΘΑ ΛΗΦΘΕΙ ΥΠ' ΟΨΙΝ.
- ΝΑ ΓΡΑΦΕΤΕ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΑΣ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΑΡΙΘΜΟ ΤΗΣ ΕΡΩΤΗΣΗΣ.
- ΝΑ ΜΗ ΓΡΑΨΕΤΕ ΠΟΥΘΕΝΑ ΣΤΙΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΑΣ ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΑΣ.

Οι Καθηγήτριες

Η Διευθύντρια

Γιαννοπούλου Παναγιώτα
&
Θωμοπούλου Μαργαρίτα

Μπαλαμπάνη Ανδριάννα

ΕΥΧΕΣ ΓΙΑ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!

